

Početna Stranica > Izobrazba, Pravosudne Mreže i Agencije > Romania

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja u Europskoj uniji

Sadržaj omogućio
Rumunjska

Rumunjska

Opći opis

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja, koje je obvezno za pravosudne vježbenike, provodi Nacionalni pravosudni institut (NIM). O broju raspoloživih mjesta svake godine odlučuje Visoko sudsko vijeće (SCM) ovisno o potrebama u sudstvu. U 2021. otvoreno je 300 radnih mjesta: 175 za suce i 125 za tužitelje, a natječaj je u tijeku.

Prema zakonu početno osposobljavanje traje dvije godine, ali se pravosudni vježbenici opredjeljuju za zanimanje suca ili tužitelja tek na kraju prve godine studija. Stoga je gradivo početnog osposobljavanja na prvoj godini općenito, odnosno svi pravosudni vježbenici imaju isti kurikulum i ocjenjuju se na isti način bez obzira na buduće zanimanje. Na drugoj godini studija pravosudni vježbenici prolaze specijalizirano osposobljavanje, uglavnom na sudovima i u javnim tužiteljstvima prema vlastitom izboru.

Nacionalni pravosudni institut je stručna škola, a ne nastavak sveučilišnog studija. Zato se na početnom osposobljavanju u okviru NIM-a pozornost uglavnom posvećuje primijenjenim vještinama, a ne samo učenju zakonskih odredbi/tekstova.

Dakle, pravosudni vježbenici osposobljavaju se da bi naučili, na primjer, kako voditi raspravu u fazi kaznenog progona sudskog/kaznenog postupka, ispitati dokaze koje su stranke podnijele sudu, razumjeti psihi različitih vrsta stranaka, s lakoćom analizirati spis i sastaviti odluku ili bilo koji drugi sudski akt.

Pristup početnom osposobljavanju

Kandidati mogu pristupiti početnom osposobljavanju isključivo prijavom na NIM-ov natječaj za upis na početno osposobljavanje koji SCM organizira preko NIM-a radi provjere stručnih kompetencija, vještina i ugleda kandidata.

NIM-ov natječaj za upis na početno osposobljavanje, koji je namijenjen prvostupnicima prava bez obzira na njihovu dob ili prethodno radno iskustvo, ima četiri faze:

- ispit s višestrukim izborom odgovora kojim se provjerava pravno znanje radi provedbe objektivne i učinkovite prve selekcije
- pismeni ispit čiji je cilj ocjenjivanje sposobnosti obrade i povezivanja informacija, tumačenja i primjene zakona, pismenog argumentiranja te dokazivanja logičkog i pravilnog zaključivanja
- psihološki ispit koji se sastoji od pismenog testa i razgovora kako bi se utvrdilo jesu li kandidati psihički sposobni baviti se tim zanimanjem
- usmeni ispit koji se sastoji od razgovora na kojem se ne provjerava samo znanje nego i vještine, sposobnosti, motivacija i ljudske kvalitete kandidata za to zanimanje.

Primljeni kandidati stječu status pravosudnih vježbenika i pohađaju NIM-ov program početnog osposobljavanja, koji završavaju polaganjem NIM-ova završnog ispita.

Početnom osposobljavanju ne može se drukčije pristupiti. Međutim, sudstvu se može pristupiti i na sljedeće

načine:

- Kandidati se mogu prijaviti na natječaj za primanje u sudstvo koji SCM organizira preko NIM-a za diplomirane pravnike s najmanje pet godina iskustva na određenim pravnim poslovima predviđenima zakonom. Primljeni kandidati stječu status suca ili tužitelja i obvezni su pohađati šestomjesečni tečaj stručnog osposobljavanja u okviru NIM-a.
- Kandidati mogu pristupiti sudstvu i bez natječaja ili ispita u okviru postupka za popunjavanje slobodnih radnih mjesta na sudovima ili u državnim odvjetništvima koji SCM provodi za osobe koje su najmanje deset godina bile na dužnosti suca, tužitelja ili pomoćnika suca, ali su prestale obavljati djelatnost iz razloga koji nisu njihova krivnja.

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

Početno osposobljavanje pravosudnih vježbenika traje dvije godine: prva godina posvećena je teorijskom i praktičnom osposobljavanju na tečajevima i seminarima koji se održavaju u Institutu, a druga je uglavnom posvećena pripravnštvu na sudovima i u državnim odvjetništvima.

Program početnog osposobljavanja odobrava se svake godine na plenarnoj sjednici Visokog sudskog vijeća na prijedlog Nacionalnog pravosudnog instituta, koji razrađuje program i podnosi ga na razmatranje Pedagoškom vijeću i Znanstvenom vijeću.

Kurikulumi za prvu godinu sadržavaju predmetna područja, broj tečajeva i seminara povezanih sa svakim područjem i metodologiju ocjenjivanja. U kurikulumima za drugu godinu predviđena je pripravnika praksa.

Osposobljavanje pravosudnih vježbenika provodi osoblje Instituta koje se obično bira među aktivnim sucima i tužiteljima. Voditelji osposobljavanja na puno radno vrijeme upućeni u Nacionalni pravosudni institut i suradnički voditelji osposobljavanja organizirani su u odjele prema području osposobljavanja za koje su specijalizirani.

Voditelji osposobljavanja izrađuju kurikulum za svako područje koji sadržava teme i podteme, broj sati dodijeljenih svakoj (pod)temi, metodologiju osposobljavanja i pojedinosti o ocjenjivanju pravosudnih vježbenika.

Koordinatori prakse su suci sa sudova i tužitelji iz državnih odvjetništva koji vode aktivnosti praktičnog osposobljavanja na drugoj godini.

Prva godina studija

- Pravosudni vježbenici (u skupinama od 15 do 17 vježbenika) uglavnom se osposobljavaju u sjedištu NIM-a, u kojem pohađaju tečajeve i seminare u okviru programa početnog osposobljavanja kako bi produbili svoje pravno znanje i razvili vještine svojstvene zanimanjima suca i tužitelja. Studij prava u NIM-u uglavnom je praktične prirode i u najvećoj mogućoj mjeri simulira stvarne uvjete u kojima pravosudni dužnosnik obavlja svoju djelatnost. Na njemu se provode studije slučaja u malim skupinama pod vodstvom stručnjaka iz prakse koji su sastavili dokumente. Seminari uključuju i praktične aktivnosti, kao što su proučavanje zapisa, sastavljanje postupovnih akata i simulacije postupaka.
- U kurikulumu prve godine studija velika se važnost pridaje proučavanju temeljnih područja (građansko pravo i građansko postupovno pravo, kazneno pravo i kazneno postupovno pravo) jer se djelatnost suca/tužitelja uvelike temelji na poznavanju tih područja.
- Osim temeljnih pravnih područja pravosudni vježbenici proučavaju i upravno pravo, parničenje sa stručnjacima, obiteljsko pravo, forenziku, ustavno pravo, pravo EU-a, ljudska prava.
- Program osposobljavanja uključuje pravne i nepravne vještine raspoređene u skup disciplina posvećenih društveno-humanističkim znanostima koje se bave temama u području psihologije, komunikacije i osobnog razvoja, sociologije i kritičkog mišljenja. Učenjem stranih jezika isto se stječe znanje i razvijaju nepravne vještine bitne za obavljanje djelatnosti. Proučavanje profesionalne etike i deontologije, čija je svrha spoznati i usvojiti ponašanje i moralne standarde svojstvene položaju suca/tužitelja u struci i društvu u skladu s unutarnjim i međunarodnim pravilima, važan je dio programa početnog osposobljavanja.

Nakon što završe prvu godinu studija, pravosudni vježbenici biraju između položaja suca i tužitelja prema svojem poretku i broju raspoloživih mjesta koje je odredilo Visoko sudsko vijeće.

Druga godina studija

- Da bi razvili potrebne stručne vještine stečene na prvoj godini studija, ali i kako bi se upoznali s budućom profesionalnom okolinom, pravosudni vježbenici uglavnom rade na sudovima i u državnim odvjetništvima pod vodstvom mentora / koordinatora prakse (sudaca i tužitelja) koji im moraju omogućiti da sudjeluju u svim bitnim aktivnostima na sudu i u državnom odvjetništvu. Mentori / koordinatori prakse dio su NIM-ova osoblja za osposobljavanje.
- Osim toga, pravosudni vježbenici rade kao pripravnici u odvjetničkim društvima, javnobilježničkim uredima i uredima sudskih izvršitelja. Uz to odrađuju praksu u probacijskim odjelima, policijskim postajama i kaznionicama. Svrha je tih pripravnštva omogućiti pravosudnim vježbenicima da se upoznaju s pravosuđem u cjelini i stvarnim stanjem u drugim pravnim zanimanjima kako bi mogli uspostaviti učinkovitu i plodonosnu suradnju u budućem profesionalnom životu.

Na početnom osposobljavanju pravosudni vježbenici imaju priliku upoznati se sa zajedničkim europskim pravnim prostorom sudjelovanjem u razmjenama organiziranima u okviru programa razmjene AIAKOS, u natjecanju THEMIS za pravosudne akademije, kao i u ljetnim školama, čiji je cilj razvoj i usavršavanje vještina i kompetencija svojstvenih zanimanju pravosudnih dužnosnika, jezičnih vještina itd.

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Nakon što završe NIM-ov program početnog osposobljavanja, pravosudni vježbenici polažu završni ispit kojim se ocjenjuju stečena znanja, vještine i sposobnosti potrebne za obavljanje dužnosti suca ili tužitelja.

Sastoji se od pismenih testova iz građanskog i građanskog postupovnog prava, kaznenog i kaznenog postupovnog prava, etike i pravosudne organizacije.

Polaganjem tog ispita diplomirani vježbenici s NIM-a potvrđuju da imaju kvalitetu koja se traži od nižih sudaca i tužitelja pa na temelju svojeg poretka biraju na kojem će sudu ili državnom odvjetništvu započeti profesionalnu karijeru.

Nakon jednogodišnjeg probnog roka niži suci i tužitelji moraju položiti ispit sposobnosti kako bi postali viši suci i tužitelji, tj. stupili u službu. Tim se ispitom usmeno i pismeno ocjenjuje njihovo teorijsko i praktično znanje. Predsjednik države imenuje uspješne niže suce i tužitelje višim sucima i tužiteljima.

Jedan je od glavnih ciljeva početne razine osposobljavanja u NIM-u omogućiti budućim pravosudnim dužnosnicima sveobuhvatno osposobljavanje i pomoći im da obogate svoje znanje u što većem broju grana prava. Cilj europske i međunarodne otvorenosti prava stalno se ostvaruje osposobljavanjem o pravu EU-a, EKLJP-u i europskim pravnim pojmovima, uvrštavanjem novih elemenata komparativnog prava u kurikulum, kao i izradom programa suradnje s europskim institucijama nadležnima za osposobljavanje sudaca i tužitelja i drugim europskim pravosudnim institucijama.

■ Posljednji put ažurirano: 21/05/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.